

NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

KÖZEGÉSZSÉGÜGYI LABORATÓRIUMI FŐOSZTÁLY

Cím: 1097 Budapest Albert Flórián út 2-6. Tel: + 36 1 476 1100, Fax: + 36 1 476 6401, e-mail: kozeglab@nnk.gov.hu

Felhasználói tájékoztató ballonos vízadagoló berendezések alkalmazásáról

Az ivóvíz minőségéről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X.25.) Kormányrendelet határozza meg az ivóvíz minőségére vonatkozó követelményeket. Ezen kívül ez a kormányrendelet határozza meg az ivóvízzel érintkező, ivóvíz-kezelő termékek követelményeit is. A kormányrendelet 8.§. és 5. melléklet alapján a vízadagoló berendezéseknek rendelkezniük kell ivóvízbiztonsági engedéllyel.

Vásárlás előtt mindenképpen mérlegelni kell, hogy a ballonos vízadagoló berendezések rendszeres karbantartást, fertőtlenítést igényelnek. Amennyiben a rendszeres karbantartás nem történik meg, a ballonos vízadagoló által biztosított víz mikrobiológiai, de akár kémiai szempontból is kifogásolt minőségű lehet.

A ballonos vízadagoló berendezések közegészségügyi szempontú vizsgálata

A hálózati és ballonos vízadagoló berendezések (továbbiakban: berendezések) közegészségügyi szempontú szakvéleményezése az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001 (X.25) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 8/B. § (1) bekezdése, illetve az 5. számú melléklete alapján történik. Magyarország területén kizárólag olyan emberi felhasználásra szánt vízkezelő eljárások, technológiák kerülhetnek alkalmazásra közegészségügyi szempontból, amelyek a Korm. rendelet előírásainak megfelelnek, rendelkeznek ivóvízbiztonsági/fürdővízbiztonsági engedéllyel.

A szakvélemény a berendezések forgalmazója, vagy gyártója által benyújtott dokumentáció értékelése és közegészségügyi ellenőrző laboratóriumi vizsgálatok alapján készül. Az értékelés az ivóvízzel érintkező anyagokból (műanyagok, fémötvözetek, szűrőanyagok, stb.) gyakran beoldódó vegyületekből származó veszély felmérését jelenti, valamint hogy a tesztvizsgálatok eredmény alapján számítani kell-e baktériumok elszaporodására a berendezésben, milyen gyakorisággal kell azt fertőtleníteni, milyen teendők javasoltak beüzemelés, illetve 2-3 napos üzemszünetet követően.

Az üzemeltetés feltételei és karbantartás

Az üzemeltetéssel és a karbantartással kapcsolatban ki kell emelni, hogy mindenképpen be kell tartani a használati útmutatót, illetve az ivóvízbiztonsági engedélyben megszabott alkalmazási feltételeket. A feltételek között – készüléktípustól és a vízzel érintkező anyagoktól függően – az üzembe helyezéshez tartozó átöblítési és fertőtlenítési eljárás, a 2-3 napnál hosszabb üzemszünet utáni teendők, illetve a berendezés fertőtlenítésére vonatkozó előírások szerepelnek. A kezdeti és rendszeres (1-3 havonta történő) fertőtlenítés és az üzemszüneteket követő átöblítés a baktériumok elszaporodásának lehetőségét csökkenthetik.

Tapasztalataink alapján sok esetben már maga a ballonos víz mikrobiológiai minősége is kifogásolt. Ennek oka elsősorban a palackozás és a tárolás nem megfelelő körülményei. A

ballonos vizeket javasolt hűvös, napfénytől védett helyen tárolni. Ezen kívül javasolt a ballonos vizet 3 naponta abban az esetben is kicserélni, ha az nem ürült le teljesen. Szintén javasolt a ballonos és a vízadagoló berendezés teljes leürítése 3 napnál hosszabb üzemszünetet megelőzően. A belső fertőtlenítés mellett fontos a berendezés külsejének rendszeres tisztítása, fertőtlenítése is. Ez különösen fontos egészségügyi intézményekben történő alkalmazás esetén.

Az alkalmazás előnyei és hátrányai

Az alkalmazás előnyei nagyban függenek attól, hogy milyen típusú víz kerül a ballonba. A ballon feltöltése történhet: 1) ásványvízzel: ebben az esetben a csapvízhez képest előnyös, hogy a ballonban lévő víz nem fertőtlenített, így a fertőtlenítésből származó melléktermékek nincsenek jelen a vízben; 2) csapvízzel: ebben az esetben a feltöltésre használt vezetékes víz minősége a mérvadó; 3) kezelt vízzel: a víz minősége nagyban függ a kezelésre használt ivóvíz utótisztító kisberendezés fajtájától, típusától. A különböző típusú vizek minőségével kapcsolatban részletesebb információkat olvashat a Nemzeti Népegészségügyi Központ honlapján (www.nnk.gov.hu).

A ballonos vízadagoló berendezések hátránya, hogy a biztosított víz mikrobiológiai minősége jelentősen romolhat. A víz nem egy steril közeg, baktériumok minden esetben vannak benne, de nem mindegy, milyen mennyiségben. A ballonos vízadagolók esetén több tényező befolyásolja a baktériumok elszaporodását: 1) a legtöbb ballonban lévő víz nem tartalmaz fertőtlenítőszerrel, amely megakadályozná a baktériumok elszaporodását; 2) a berendezések sok műanyag alkatrészt tartalmaznak, amelyekből kioldódó szerves anyagok tápanyagot biztosíthatnak a baktériumoknak; 3) a ballonos vizeket sok esetben hosszú ideig, nem megfelelő körülmények között (napos, meleg környezet) tárolják; 4) a berendezésben sok esetben stagnál a víz, illetve sok a vizes felület bennük, amely szintén kedvez a baktériumok elszaporodásának. E tényezők miatt mindenképpen fontos a berendezések rendszeres, 1-3 havonta történő fertőtlenítése a megfelelő vízminőség megőrzése érdekében. A baktériumok elszaporodásával összefüggően fontos azt is megjegyezni, hogy bizonyos baktériumok tevékenységének hatására akár nitrit is megjelenhet a biztosított vízben, amely szintén közegészségügyi kockázatot jelent, forralással nem távolítható el.

Összefoglalva fontos kiemelni, hogy a ballonos vízadagoló berendezések rendszeres karbantartást igénylő berendezések. A berendezésekben a baktériumok elszaporodásával, íz- és szaganyagok megjelenésével járó, a kémiai vízminőségben is bekövetkező kedvezőtlen, vagy káros vízminőség romlás kockázata, a rendeltetésszerű üzemeltetéssel, a karbantartásra vonatkozó előírások betartásával csökkenthető. Ezen kívül fontos a ballonos vizek tárolásának módja, eltarthatósága is.